Hakemli Makale **GSÜHFD**, 2022; 2: 1899-1918

CHATGPT İLE ÜRETİLEN İÇERİKLERİN ESER NİTELİĞİNİN 5846 SAYILI FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ(*)

Dr. Öğr. Üyesi **Osman Gazi GÜÇLÜTÜRK**(**)

Öz: Yapay zekâ ile üretilen ürünlerin 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu bakımından eser niteliği taşıyıp taşımadığı halihazırda tartışılmakta olan bir konudur. Çok kısa sürede insanlar tarafından üretilenlere benzer ürünler ortaya konulabilmesi bu ürünlerden kimin yararlanabileceği sorununu teorik olmaktan çıkarıp pratik açıdan da önemli hale getirmektedir. OpenAI tarafından kullanıma açılan ChatGPT de insanlar tarafından üretilenlere benzer nitelikte metin üretebildiği için bu alandaki en önemli örneklerdendir. ChatGPT kendisine girilen komutları anlamlandırıp karşılığında anlaşılabilir içerikler üretmeyi hedefleyen bir dil modelidir. Kural olarak ChatGPT tarafından üretilen içeriklerin eser olup olmadığının tespitinde somut olay özelliklerine göre inceleme yapılmalıdır. Ancak genel olarak nihai içeriğin şekillenmesinde kullanıcının etkin olmadığı ve kullanıcının hususiyetinin nihai içeriğe yansımadığı söylenebilecektir. Özellikle bilgi vermeye yönelik içeriklerdeki dil ve ifade tarzının da hususiyet taşımadığı ve bu itibarla bunların da eser olmadığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Eser, Telif Hakkı, ChatGPT, Pekiştirmeli Öğrenme.

(*) Makale Kabul Tarihi: 20.12.2022.

(**) Boğaziçi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Bilişim Hukuku Anabilim Dalı (ORCID no: 0000-0001-5834-6635; *osman.gucluturk@boun.edu.tr*).

THE EVALUATION OF THE LEGAL STATUS OF CONTENT GENERATED VIA CHATGPT AS COPYRIGHTED WORK UNDER THE LAW NO. 5846

Abstract: The question of whether the content generated by artificial intelligence is copyrighted in terms of Law No. 5846 is debated. The fact that content similar to those created by humans can be generated in a very short span of time renders the question of who can benefit from this content reasonably practical. ChatGPT, launched by OpenAI, is one of the essential examples in this field, as it can generate texts that are astonishingly similar to those created by humans in terms of quality. ChatGPT is a language model that aims to "understand" prompts entered by humans and to reply with understandable content. As a rule, in determining whether the content generated by ChatGPT is eligible for copyright protection or not, an examination should be made, taking specific circumstances into account on a case-by-case basis. However, in general, it can be said that the user is not decisively active in shaping the final expression of the generated content, and the user's characteristics are not reflected therein. Particularly with respect to content aimed at conveying information, it can be said that the language and the expression style are generic. In this respect, they are not eligible for copyright protection.

Keywords: Artificial Intelligence, Work, Copyright, ChatGPT, Reinforcement Learning.

GİRİŞ

Yapay zekâ olarak adlandırılan sistemler tarafından üretilen ürünlerin fikir ve sanat eserleri hukuku ya da daha genel anlamda fikri mülkiyet hukuku bakımından niteliği gerek Türk hukukunda[1] gerek diğer hukuk sistemlerinde[2] önemli tartışmalara konu edilmiştir. Şu ana kadar yapılan çalışmaların

---

[1] Genel olarak Türk hukukunda bu ürünlerin eser niteliği ve bunlarla bağlantılı eser sahipliği sorunları hakkında daha geniş kapsamlı değerlendirmeler için bkz. GÜÇLÜTÜRK Osman Gazi/CANKAT Rifat, "Yapay Zeka ile Oluşturulan Ürünlerin Eser Niteliği ve Eser Sahipliği Meselesi", **Gelişen Teknolojiler ve Hukuk II: Yapay Zeka**, (Ed.: AKSOY RETORNAZ E. Eylem/GÜÇLÜTÜRK Osman Gazi), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021; YILMAZTEKİN Hasan Kadir, "Türk Fikri Haklar Hukuku Yapay Zeka Tarafından Meydana Getirilen Eserleri Korumak İçin Hazır mı?", **Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 2, S. 2020; YILMAZTEKİN Hasan Kadir, **Yapay Zekanın Eser Sahipliği**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021; KAYNAK BALTA Büşra, **Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Kapsamında Eser Kavramı ve Yapay Zeka Ürünleri**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2021.

[2] Diğer hukuk sistemlerinden örnek çalışmalar için bkz. SCHÖNBERGER Daniel "Deep Copyright: Up - And Downstream Questions Related to Artificial Intelligence (AI) and

çoğunlukla yapay zekâ olarak adlandırılan sistemlerin işleyişi üzerinden yola çıkarak bazı temel örneklerle birlikte fikir ve sanat eserleri hukukuna ilişkin değerlendirmelerde bulunduğu görülmektedir. Bununla birlikte hem yapay zekâ sistemlerinin geniş yelpazesi ve hızlı gelişimi hem de fikir ve sanat eserleri kanununa ilişkin değerlendirmelerin geniş kapsamlılığı bir arada düşünüldüğünde her yeni uygulama ve ürünle birlikte yeni bir değerlendirmenin yapılmasının gerekli olabileceği görülmektedir. Diğer yandan bazı örneklerin diğerlerine nazaran daha büyük etkiler yarattığı da açıktır.

Yapay zekâ sistemleriyle resimler veya tablolar bir süredir üretilirken literatürde yoğun bir tartışmayı ateşleyebilen uygulama ünlü ressam Rembrandt'ın üslubu ve konu tercihleri üzerine yapılan analizler sonrasında *The Next Rembrandt*[3] olarak adlandırılan resmin üretilmesi olmuştur. Kanımızca *The Next Rembrandt*'ın yapay zekâ ile üretilen görsel ürünler ile fikir ve sanat eserleri hukuku arasındaki ilişkiye etkisinin benzeri, yazılı ilim ve edebiyat eserleri bakımından da Kasım 2022'de OpenAI tarafından kamuya

Machine Learning (ML)", **SSRN,** 2018, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3098315 (Erişim Tarihi: 10.12.2022); MARGONI Thomas, "Artificial Intelligence, Machine learning and EU copyright law: Who owns AI?", **Zenodo,** 2018, https://zenodo.org/record/2001763 (Erişim Tarihi: 10.12.2022); UK INTELLECTUAL PROPERTY OFFICE, "Consultation outcome: Artificial intelligence call for views: copyright and related rights", **UK Intellectual Property Office**, 2021, https://www.gov.uk/government/consultations/artificial-intelligence-and-intellectual-property-call-for-views/artificial-intelligence-call-for-views-copyright- zand-related-rights (Erişim Tarihi: 10.12.2022); BRIDY Annemarie, "Coding Creativity: Copyright and the Artificially Intelligent Author", **Stanford Technology Law Review**, C. 5, S. 2012; GRIMMELMANN James, "There's No Such Thing as a Computer-Authored Work - And It's a Good Thing, Too", **Columbia Journal of Law & the Arts**, C. 39, S. 2016; BAHORAN Kavita, **AI-generated artworks: challenging the traditional notions of copyright?**, LLM Law and Technology Master Thesis, Tilburg, Tilburg University, 2020, http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=151211 (Erişim Tarihi: 10.12.2022); FREIALDENHOVEN Jan/MAAMAR Niklas/MROS Sonja/NORDEMANN Jan Bernd, "Do AI generated works qualify for copyright?", **Intellectual Property**, 2020, https://www.deutscheranwaltspiegel.de/intellectualproperty/copyright/do-ai-generated-works-qualify-for-copyright/ (Erişim Tarihi: 10.12.2022); MCCUTCHEON Jani, "The Vanishing Author in Computer-generated Works: A Critical Analysis of Recent Australian Case Law", **Melbourne University Law Review**, C. 36, S. 3, 2013; IHALAINEN Jani, "Computer Creativity: Artificial Intelligence and Copyright", **Journal of Intellectual Property Law & Practice**, C. 13, S. 9, 2018; LAMBERT Paul, "Computer-generated Works and Copyright: Selfies, Traps, Robots, AI and Machine Learning", **European Intellectual Property Review**, C. 39, S. 1, 2017; DENICOLA Robert C., "Ex Machina: Copyright Protection for Computer-Generated Works", **Rutgers University Law Review**, C. 69, S. 2016; GERVAIS Daniel J., "The Machine as Author", **Iowa Law Review**, C. 105, S. 2019.

[3] Çalışmaya ve üretim sürecine ilişkin detaylara çalışmanın internet sitesinden ulaşılabilir. Bkz. https://www.nextrembrandt.com/.

açık kullanıma sunulan ChatGPT adı verilen modele dayalı bot sebebiyle ("**ChatGPT**")[4] gerçekleşecektir.

ChatGPT tarafından üretilen içerikler bazı noktalarda insanlar tarafından üretilen ve eser sahipliği hakları ile korunan içeriklere çok benzediğinden, aynı zamanda bu içeriklerden yararlanma da eser sahipliği haklarına ilişkin düzenlemelere tabi olduğundan ChatGPT tarafından kısa sürede yüksek hacimlerde üretilen bu içerikler üzerinde böyle hakların bulunup bulunmadığının tespiti önem arz etmektedir. Bizim hukukumuzda eser sahipliği hakları sadece eser üzerinde mevcut olabileceğinden bu değerlendirmenin öncesinde söz konusu içeriklerin eser olup olmadığının tespit edilmesi gerekecektir.

İşbu çalışmanın amacı da son derece yeni ancak kendisinden önceki örneklere nazaran insanlar tarafından üretilenlere çok daha fazla benzeyen metin bazlı içerikler üretebilen, yazılı diyalog sürdürebilen bu bot tarafından üretilen içeriklerin 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ("**FSEK**")[5] bakımından eser niteliğinin incelenmesidir. Çalışma çok yeni ve farklılık gösteren bir uygulamayı incelediği için konu bakımından, detaylı hususları inceleyerek uygulama bazlı bir değerlendirme sunmayı amaçladığı için de kapsam bakımından bu alandaki diğer çalışmalardan ayrılmaktadır. Çalışma sadece eser kavramı ve bunun unsurları üzerine odaklanmakta, karşılaştırmalı hukuk veya olması gereken hukuk bakımından analizlere yer vermemektedir.

Çalışmanın ilk bölümünde ChatGPT'den, çalışma prensiplerinden ve ürettiği örnek içeriklerden bahsedilecek; ikinci bölümünde ise FSEK kapsamında bir ürünün eser olması için gerekli unsurlar bakımından değerlendirme yapılacak ve özellikle hususiyete ilişkin açıklamalarla çalışma sonlandırılacaktır.

---

[4] ChatGPT aslında botun değil ilgili botun dayandığı modelin adıdır. GPT, Türkçeye "Önceden Eğitilmiş Yaratıcı Dönüştürücü" olarak tercüme edilebilecek İngilizce *Generative Pre-Trained Transformer* ifadesinin kısaltmasıdır. Yapay zekâ modelleri hakkında açıklamalar için bkz. GÜÇLÜTÜRK Osman G., **Yapay Zeka ve Verinin Kullanımı**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2022, ss. 66-67. Ancak çalışmanın devamında anlatım kolaylığı açısından aksi ayrıca belirtilmedikçe chat.openai.com adresinde kullanıma sunulan sohbet botunu ifade etmek için de ChatGPT kavramı kullanılacaktır.

[5] 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu 13.12.1951 tarih ve 7981 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

I. CHATGPT

"*ChatGPT, OpenAI tarafından eğitilmiş bir dil modelidir. Bu model, kullanıcıların sorularını ve girdilerini anlamaya ve doğru cevaplar vermeye çalışır. Örneğin, ChatGPT kullanıcının bir soru sormanıza cevap verebilir veya bir konu hakkında daha fazla bilgi vermeye çalışabilir.*"

"ChatGPT nedir?" sorusuna bu çalışmanın yazım tarihi itibariyle ChatGPT botu tarafından verilen cevaplardan biri yukarıdaki gibidir Dil modelleri bir dilin kurallarını analiz ederek o dilde kurulan cümleleri anlamlandırmaya ve/veya o dilde anlamlı cümleler kurmaya çalışan modellerdir[6]. Yapay zekâ destekli dil modelleri aslında günümüzde konuşmaların anlaşılması, metinlerin çevrilmesi, sesli geri bildirimlerin verilmesi gibi birçok alanda karşımıza çıkmaktadır.

ChatGPT İnsan Geri Bildirimli Pekiştirmeli Öğrenme (İng. *Reinforcement Learning with Human Feedback*) adı verilen bir sistem kullanılarak geliştirilmiştir[7]. Pekiştirmeli öğrenme, farklı adımlara bir fonksiyon uyarınca belirli ödül (İng. *reward*) ya da cezaların (İng. *penalty*) atandığı ve nihayetinde en sık ve en fazla ödül veren sonuca ulaşmaya çalışılan bir makine öğrenmesi tekniğini ifade etmektedir[8]. ChatGPT aynı zamanda çoklu modelli makine öğrenmesine (İng. *Multiple-Model Machine Learning*)[9] dayanmaktadır. ChatGPT'nin geliştirilmesinde üç temel aşamadan söz edilebilir: (i) Bir dil modelinin eğitilmesi, (ii) ödül modelinin eğitilmesi ve (iii) dil modelinin iyileştirilmesi. ChatGPT, OpenAI'ın

---

6 Dil modellerine, kelimelerin arasındaki ilişkileri incelerken kullandıkları tekniklere dair daha detaylı açıklamalar için bkz. KOEHN Philipp, **Neural Machine Translation**, Cambridge University Press, Cambridge, 2020, s. 130 vd.; JİANG Hui, **Machine Learning Fundamentals**, Cambridge University Press, Singapur, 2021, s. 248 vd.

7 OPENAI, "ChatGPT: Optimizing Language Models for Dialogue", **OpenAI**, 2022, https://openai.com/blog/chatgpt/ (Erişim Tarihi: 10.12.2022) (Kısaltma: "*OpenAI"*).

8 MEHLIG Bernard, **Machine Learning with Networks: An Introduction for Scientists and Engineers**, Cambridge University Press, Cornwall, 2022, s. 206; SUTTON Richard S./BARTO Andrew G., **Reinforcement Learning: An Introduction**, The MIT Press, Cambridge, 2018, s. 1 vd.

9 Makine öğrenmesi yaygın kanının aksine her durumda bir model içermez. Bazı tekniklerde ise birden fazla model söz konusu olabilir. Modelsiz pekiştirmeli öğrenme hakkında bilgi için bkz. DICKSON Ben, "A gentle introduction to model-free and model-based reinforcement learning", **TechTalks**, 2022, https://bdtechtalks.com/2022/06/13/model-free-and-model-based-rl/#:~:text=There%20are%20many%20different%20types,%E2%80%9Cmodel%2Dfree%E2%80%9D%20RL (Erişim Tarihi: 10.12.2022). Çoklu modelli makine öğrenmesi hakkında bilgi için bkz. BROWNLEE Jason, "A Gentle Introduction to Multiple-Model Machine Learning", **Machine Learning Mastery**, 2021, https://machinelearningmastery.com/mul tiple-model-machine-learning/ (Erişim Tarihi: 10.12.2022).

eğitilme süreci 2022 başlarında tamamlanmış olan GPT 3.5 serisindeki modelin, insanlardan alınan geri bildirim yoluyla iyileştirilmesi üzerine kuruludur[10]. Ödül modeli ise dil modeli tarafından oluşturulan örneklerin yine insanlar tarafından derecelendirmesi ile geliştirilmiştir[11]. Son aşamada ise Yakınsal Hedef Optimizasyonu (İng. *Promixal Policy Optimization*) adı verilen pekiştirmeli öğrenme tekniği ile örnek çıktılar oluşturularak ve ödül modeli yardımıyla maksimum ödülü verecek ihtimaller belirlenerek dil modeli güncellenmektedir. Bütün bu aşamalar ve özellikle bu aşamalarda gerçekleştirilen işlemler son derece yüksek hacimli ve nitelik bakımından oldukça karmaşıktır. ChatGPT'nin temelinde yer alan modelin geliştirilmesinde 175 milyar parametre kullanılmıştır[12]. Bütün bu karmaşık işlemlerin en ince ayrıntısına kadar nasıl gerçekleştiğinin incelenmesi bu çalışmanın odağında yer alan soru bakımından gerekli olmadığı gibi teknik olarak da mümkün değildir. Ancak özellikle çalışmanın bir sonraki bölümünde yapılacak fikir ve sanat ürünü ile hususiyet değerlendirmeleri ve eser sahipliğinin tespitindeki bağlantı değerlendirmeleri bakımından arka çok yüksek hacimde, çok hızlı ve karmaşık işlemlerin gerçekleşiyor olması, bu işlemlerin takip edilemez ve sonuçları bakımından her durumda öngörülemez olması önem arz edecektir.

ChatGPT içeriklerinin niteliklerine de değinilmesi faydalı olacaktır. Bu noktada ilk belirtilmesi gereken husus ChatGPT'nin aynı komuta her zaman aynı içerikle karşılık vermediğidir. Eğer bir sohbet akışı içerisinde üretilen içerikler daha öncekilerden etkilenmektedir. Ancak sohbet akışı kullanılmaksızın her seferinde yeni baştan başlamak suretiyle aynı komut girildiğinde dahi üretilen çıktı farklı olmaktadır.

Ayrıca bu çalışmanın hazırlandığı tarih itibariyle ChatGPT'nin ana sayfasında üç adet önemli uyarı yer almaktadır. Bunlar ChatGPT'nin (i) zaman zaman yanlış bilgi üretebileceği, (ii) zaman zaman zararlı talimatlar veya önyargı içeren içerikler üretebileceği ve (iii) 2021'den sonra gerçekleşen olaylar hakkında sınırlı bilgiye sahip olduğudur. Gerçekten de kullanıma açıldığı günden itibaren yoğun ilgiyle denenen ChatGPT'nin etkileyici içerikler yanında objektif şekilde hatalı içerikler ürettiği de görülebilmektedir. Örneğin bu çalışmanın hazırlandığı tarih itibariyle ChatGPT ilk soru olarak

---

10 *OpenAI.*

11 *OpenAI.*

12 Kullanılan parametreler hakkında daha fazla bilgi için bkz. OPENAI, "Model index for researchers", **OpenAI Beta Documentation**, 2022, https://beta.openai.com/docs/model-index-for-researchers (Erişim Tarihi: 10.12.2022).

"1000 sayısı 1076'dan büyük müdür?" sorusuna hatalı şekilde "Evet" cevabı verebilmektedir. Fakat ilk soru olarak "1000 sayısı 1075'ten büyük müdür?" diye sorulup daha sonra "1000 sayısı 1076'dan büyük müdür?" diye sorulduğunda ilkine yine hatalı şekilde "Evet" cevabı verirken ikincisine doğru şekilde "Hayır" cevabını verebildiği görülmektedir.

ChatGPT arayüzüne aynı zamanda üretilen içeriklerin doğruluğuna, zararlı olup olmadığına dair geri bildirim verilebilmesi için butonlar da yerleştirilmiştir. Kanımızca bu uyarılar ve bu butonların varlığı, OpenAI'ın ChatGPT tarafından üretilebilecek içerikleri tam olarak öngöremediğinin ve ayrıca kullanıcıların istediği gibi içerikler de üretilmeyebileceğinin farkında olduğunun birer göstergesi olarak yorumlanabilecektir.

Çalışmanın devamındaki değerlendirmeler bakımından önem arz edebilecek bir diğer özellik ChatGPT yeni şeyler öğrenip öğrenmediğidir. Bu soru sorulduğunda ise ifadenin tamamı değişmekle birlikte deneme sayısına göre değişmeksizin ChatGPT cevaplarında yeni şeyleri öğrenmediği vurgusunun yapıldığı görülmektedir.

ChatGPT'ye ilişkin açıklamalar ve dikkat çekilen bu özellikler ışığında çalışmanın bir sonraki bölümünde ChatGPT tarafından üretilen içeriklerin FSEK kapsamında eser niteliği taşıyıp taşımadığı mercek altına alınacaktır.

II. CHATGPT VE ESER KAVRAMININ UNSURLARI

FSEK m. 1/B'de eser "*[s]ahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulleri*" olarak tanımlanmıştır. Bu tanımdan yola çıkılarak bir ürünün FSEK kapsamında fikir ve sanat eseri olarak değerlendirilebilmesi için dört temel unsurun mevcut olması gerektiği kabul edilmektedir[13]: (i) Ortada bir fikir ve sanat ürünü bulunmalıdır. (ii) Bu fikir ve sanat ürünü

[13] TEKİNALP Ünal, **Fikri Mülkiyet Hukuku**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012, s. 103; BOZBEL Savaş, **Fikri Mülkiyet Hukuku**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2015, s. 27; GÜÇLÜTÜRK, 2022, s. 126. Unsurların sınıflandırması katı olmayıp öğretide ve yargı kararlarında farklı sınıflandırmalar yapıldığı da görülmektedir. Farklı sınıflandırma örnekleri için bkz. ÖZTAN Fırat, **Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku**, 2008, Turhan Kitabevi, Ankara, s. 82; KILIÇOĞLU Ahmet, **Sınai Haklarla Karşılaştırmalı Fikri Haklar**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2020, s. 112; SULUK Cahit/KARASU Rauf/NAL Temel, **Fikri Mülkiyet Hukuku**, SULUK Cahit/KARASU Rauf/NAL Temel, **Fikri Mülkiyet Hukuku**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019, s. 42. Yargıtay kararlarında da objektif ve sübjektif unsur ayrımı yapıldığı görülmektedir. Bkz. **İstanbul 2. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi**, E: 2017/664 K: 2019/440 T: 31.10.2019.

sahibinin hususiyetini taşımalıdır. (iii) Ortada fikir olmanın ötesine geçmiş, şekillenmiş bir ürün bulunmalıdır. (iv) Ürün, FSEK'te öngörülen eser türlerinden birine dahil olmalıdır.

ChatGPT tarafından üretilen içeriklerin insanlar tarafından algılanabilecek şekilde şekillenmiş, sabit bir metin olduğu; eser türlerinden de ilim ve edebiyat eserleri altında sayılabileceği son derece açıktır. Bu sebeple bölümün devamında sadece diğer iki unsur detaylı olarak incelenecektir.

1. Fikir ve Sanat Ürünü Olma Şartı

Fikir ve sanat ürünü kavramı FSEK'te tanımlanmamıştır. Ancak öğretide fikir ve sanat ürününün sadece insan tarafından ortaya konulabileceği[14] ve bu sebeple doğada tesadüfen oluşan seslerin, renklerin, desenlerin eser olarak kabul edilemeyeceği[15] belirtilmektedir. Fikir ve sanat ürünü kavramının insan katkısıyla bu şekilde ilişkilendirilmesi ChatGPT tarafından üretilen içeriklerin fikir ve sanat ürünü olup olmadığı sorusunun detaylı şekilde incelenmesini gerekli kılmaktadır.

İlk bakışta tamamen bilgisayarlar, makineler veya yazılımlar gibi sistemler tarafından oluşturulan ürünlerin fikir ve sanat ürünü olmadığı düşünülebilir. Ancak böyle geniş kapsamlı bir çıkarıma ulaşmadan önce kullanılan makine veya yazılıma göre ürünlerin insan katkısının değişebileceği de göz önünde bulundurulmalıdır. Bu itibarla değerlendirilmesi gereken husus bu sistemlerin ürünün üretilmesindeki katkısının ne ölçüde olduğu ve bu sistemlerle ilgili kişilerin fikri katkılarının ürünün üretilmesi aşamasında hangi noktada kaldığıdır. Örneğin makine öğrenmesi destekli tercüme araçlarından önce kullanılan doğrudan kelime bazlı tercüme yapan yazılımların ürettiği ürünler tamamıyla mekanik bir süreç sonucunda üretildiğinden ve nihai ürünü üreten tüm aşamalar doğrudan sistem tarafından belirlendiğinden bunları bir insan kullanıyor olsa dahi bir fikri çabadan ve dolayısıyla bir fikri üründen söz etmek mümkün olmayacaktır[16].

Anılan sistemlerin nihai ürüne katkısının bir yardımcı araç seviyesinde kaldığı durumda ise bir fikri üründen söz etmek mümkün olacaktır[17]. Nihai

---

[14] TEKİNALP, 2012, s. 113; BOZBEL, 2015, s. 28; ÖZTAN, 2008, s. 87; GÜÇLÜTÜRK, 2022, s. 126.

[15] TEKİNALP, 2012, s. 113; BOZBEL, 2015, s. 28; GÜÇLÜTÜRK, 2022, s. 127.

[16] TEKİNALP, 2012, s. 113; GÜÇLÜTÜRK, 2022, s. 173.

[17] BOZBEL, 2015, s. 28; ÖZTAN, 2008, s. 84; GÜÇLÜTÜRK, 2022, s. 173.

ürünü belirleyen tercihlerin ne kadarı sistemle ilgili insanlara kalıyorsa o kadar fazla fikri çabadan ve o kadar yüksek ihtimalle fikri ürünün varlığından söz edilebilir. Gerçekten de fotoğraf makineleriyle çekilen fotoğrafların, bu araçlar olmaksızın o şekilde bir ürün üretilemeyecek olmasına rağmen, insan katkısının belirleyici etkisi sebebiyle fikir ve sanat ürünü olduğu tartışmasızdır. Benzer şekilde gerek daktiloda gerek bilgisayarda yazılıyor olsun, kelime işlemci yazılımlar kullanılarak üretilen metin tabanlı içeriklerin fikir ve sanat ürünü olduğu açıktır. Bu noktada sorulması gereken soru ise ChatGPT'nin içerik üretimindeki etkisinin bu belirtilen örneklerdekine benzer şekilde bir araç olup olmadığı veya ötesine geçip geçmediğidir.

ChatGPT'de içeriklerin üretilmesine sebep olan insan katkısı belirli yazılı cümlelerin girilmesinden ibarettir. Peki katkının bu kadar minimal olması tek başına burada fikri çaba ve fikir ve sanat ürünü olmadığı anlamına mı gelmektedir? Kanımızca bu soru olumsuz şekilde cevaplanmalıdır[18]. Burada dikkat edilmesi gereken insan katkısının fiziksel olarak ne kadar efor gerektirdiği ya da ne kadar uzun sürdüğü değil katkının nihai ürün üzerindeki etkisidir. Bir kişinin hayat hikayelerini diğer bir kişinin dinleyerek metne aktardığı senaryoda asıl fiziksel efor doğrudan metne aktaran olmakla birlikte nihai ürünü fikir ve sanat ürünü haline getiren fikri çaba hikayeyi anlatan kişinin çabasıdır. Yine fotoğraf makinesi ile üretilen ürünlerde bazı durumlarda insan katkısı sadece pozisyon belirlemek ve bir tuşa basmakla sınırlı olabilir ancak doğru açıyı yakalamak ve doğru anda tuşa bakmak o ürünün nihai hali için belirleyici faktörler olduğundan bu işlemlerin görünüşteki kolaylığı fikri çaba olmadığı şeklinde yorumlanamaz.

ChatGPT'nin ürettiği içerikler kullanıcı tarafından ilk girilen metne göre değişmekte ve eğer sohbet şeklinde bir süreç izleniyorsa sonraki tüm içerikler de öncekilerden etkilenerek oluşturulmaktadır. Girdi olarak girilebilecek sınırsız sayıda cümle mevcuttur. Aynı anlama gelebilecek olan cümlelerin dahi çok farklı şekillerde ifade edilmesi mümkündür. Ayrıca kısıtlayıcı bir format mevcut olmayıp cümle yapısı konusunda da kullanıcı özgür bırakılmıştır. Bütün bunlar bir arada düşünüldüğünde ChatGPT'nin içerik üretebilmesi için kullanıcı tarafından girilecek olan cümlenin oluşturulması ve içeriğin tamamen bu cümleye bağlı olarak ortaya çıkması nihai içeriğin oluşturulmasında kullanıcıya ait bir fikri çabanın bulunduğu ve bu itibarla da nihai içeriğin bir fikir ve sanat ürünü olduğu anlamına gelmektedir.

---

[18] GÜÇLÜTÜRK, 2022, s. 173.

2. Hususiyet Yansıtma Şartı

Bir fikir ve sanat ürününün FSEK kapsamında eser olarak nitelendirilebilmesi için aynı zamanda eser sahibinin hususiyetini yansıtması da gerekmektedir. Hususiyet kavramı FSEK'te tanımlanmamıştır. Öğretide hususiyet diğer eserlere benzememe[19], diğer kişilerin çalışmalarına benzememe, bağımsız olma[20], özgün olma[21], yaratıcılık[22], üslup[23] gibi farklı kriterlerden bir veya birkaçıyla bağdaştırılmaktadır. Yargıtay kararlarında da hususiyetle ilgili olarak herkes tarafından meydana getirilememe[24], orijinallik[25], yaratıcılık[26], üslup[27] gibi kriterlere atıf yapılmaktadır. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu bir kararında Hayri Bozgeyik'in eserine atıf yaparak hususiyeti kısaca "*eser sahibinin, eserine kendi fikir, düşünce, duygu ve his dünyasından ve fikri temele dayanan yeteneklerinden kattığı özellikler*" olarak tanımlamıştır[28]. Yargıtay ayrıca hususiyetin üst düzey bir yaratıcılık gerektirmediği[29] ve editörlük seviyesinde kalan teknik katkıların hususiyet yansıması olarak nitelendirilemeyeceği görüşündedir.

Yargıtay her eser türünün hususiyet incelemesinde de farklı kriterlere atıf yapmaktadır[30]. ChatGPT tarafından üretilen ürünlerin dahil olacağı ilim

---

19 HIRSCH Ernst, **Hukuki Bakımdan Fikri Say C. II**, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1943, s. 12; AYİTER Nüşin, **Hukukta Fikir ve Sanat Ürünleri**, Sevinç Matbaası, Ankara, 1981, s 44.

20 ARSLANLI Halil, **Fikri Hukuk Dersleri II: Fikir ve Sanat Eserleri**, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul, 1954, ss. 6-7; BOZGEYIK Hayri, "Fikir ve Sanat Eserlerinde Hususiyet", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 25, S. 3, 2009, ss. 174-176; BAHADIR Çilem, "Fikir ve Sanat Eserlerinde Hususiyet", **Terazi Hukuk Dergisi**, C. 14, S. 152, 2019, s. 749.

21 YARSUVAT Duygun, **Türk Hukukunda Eser Sahibi ve Hakları**, Güryay Matbaacılık, İstanbul, 1984, s. 41.

22 ÖZTAN, 2008, s. 54; EREL Şafak, **Türk Fikir ve Sanat Hukuku**, 2009, s. 52; BOZBEL, 2015, ss. 30-32; TEKİNALP, 2012, ss. 106-107.

23 ATEŞ Mustafa, **Fikri Hukukta Eser**, Turhan Yayınevi, Ankara, 2007, s. 72; BOZBEL, 2015, ss. 30-32; YILMAZTEKİN, 2020, s. 1538.

24 **Yargıtay 11. HD**, E: 2020/1245 K: 2021/469 T: 26.01.2021.

25 **Yargıtay 11. HD**, E: 2020/1245 K: 2021/469 T: 26.01.2021; **Yargıtay 11. HD**, E: 2000/3250 K: 2000/4072 T: 11.05.2000.

26 **Yargıtay 11. HD**, E: 2020/1245 K: 2021/469 T: 26.01.2021; **Yargıtay 11. HD**, E: 2006/934 K: 2007/4555 T: 13.03.2007.

27 **Yargıtay 11. HD**, E: 2012/18307 K: 2013/16333 T: 23.09.2013.

28 **Yargıtay HGK**, E: 2017/11-2758 K: 2021/1228 T: 14.10.2021.

29 **Yargıtay 11. HD**, E: 2006/934 K: 2007/4555 T: 13.03.2007.

30 Fotoğrafta hususiyet değerlendirmesine yönelik bir karar için bkz. **Yargıtay HGK**, E: 2017/134 K: 2020/474 T: 24.06.2020.

ve edebiyat eserleri grubuna dahil olan bilimsel eserlerle ilgili olarak bir Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararında şu ifadelere yer verilmektedir:

> "*Bilimsel eserlerde hususiyet muhtevadan ziyade ifade şeklindedir. Eserin özünü oluşturan muhteva çoğu zaman uzun deney ve gözlemler sonucu elde edilir. Başka bir deyişle bilimsel eserlerin muhtevası oluşturulurken aynı alanda daha önce yapılan bilimsel çalışmalardan ve uzun süreli deney ve gözlemlerden büyük ölçüde yararlanılır. Bilimin ortaya koyduğu bulgular üzerinde kural olarak mülkiyet hakkı söz konusu değildir. Zira bunlar insanlığın ortak malı sayılır. Bu nedenle bilimsel eserlerde hususiyet tayini yapılırken içerikten çok şekle bakılır. Bilimsel eserlerde şekil ise; olguların, tabloların, formüllerin, sonuçların, düşüncelerin açıklanışı, yorumlanışı, sunuluşu yani bunların ifade ediliş biçiminde oluşur... Başka bir deyişle bilimsel eserlerde korumanın kapsamını yorum ve düşüncelerin açıklanış şekli, stili ve dilin kullanışı gibi unsurlar teşkil eder. Bununla birlikte bilimsel eserde yer alan resim, şekil, tablo, grafik ve şema gibi unsurlar hususiyet taşımaları kaydıyla eserin ayrılmaz parçası sayılır ve eser kapsamında korunur.*"[31]

Bir mesleğe ilişkin genel kuralların, yöntemlerin ve bilginin kullanıldığı durumlarda da Yargıtay hususiyetin mevcut olmadığına hükmetme eğilimindedir. Bir kararda ilim ve edebiyat eserleri ile ilgili olarak Yargıtay "*düzeyi düşük anlatımın*" ve bilimsel eserlerde "*yetersiz bilginin*" hususiyet "*içermeyeceğini*" belirtmiş ve sadece dilekçeden beklenen mutat içeriğin, öğreti atıflarının, genel kabul görmüş görüşlerin ve kanun maddelerinin yer aldığı dava dilekçesinin hususiyet taşımadığına hükmetmiştir[32]. Haber metinleriyle ilgili bir kararında ise Yargıtay "*habercilik mesleğinin genel prensipleri gereği bir olay hakkında edinilen bilgilerin ve düşüncelerin kamunun anlayabileceği biçimde doğru, kısa ve kolayca anlaşılabilir kılmak suretiyle haber diline dönüştürülmesi başlı başına 5846 Sayılı FSEK 1/B maddesi anlamında hususiyet unsuru içeren ilim ve edebiyat eseri olarak kabulü sonucunu doğurmaz*" ifadesine yer vermiştir[33].

Peki ChatGPT ile oluşturulan içeriklerde bir hususiyetten söz etmek mümkün müdür? Öncelikle eserin üzerinde eser sahibinin hususiyetinin bulunup bulunmadığının bir eserin mevcut olup olmadığı noktasında belirleyici

---

[31] **Yargıtay HGK**, E: 2017/7 K: 2020/185 T: 20.02.2020.

[32] **Yargıtay 11. HD**, E: 2015/12923 K: 2017/2724 T: 09.05.2017.

[33] **Yargıtay 11. HD**, E: 2014/15492 K: 2015/42 T: 12.01.2015.

olduğu vurgulanmalıdır. Bu noktada belirtilmelidir ki FSEK m. 1/B(1)(b)'de eser sahibi "*eseri meydana getiren kişi*" olarak tanımlanmıştır. Her ne kadar madde metninde yer alan "*gerçek"* ibaresi 5101 sayılı kanunla metinden çıkarılmışsa da gerek fikir ve sanat ürünü olma şartı gerekse hususiyet şartının sadece insan müdahalesiyle sağlanabileceği ve nihayetinde sadece insanın hususiyetinin esere yansıyabileceği gibi gerekçelerle öğretide Türk hukukunda eser sahibinin sadece gerçek kişiler olabileceği ifade dir[34].Yargıtay da eser sahibinin sadece gerçek kişi olabileceği görüşündedir[35]. Ne kadar insansı içerikler üretiyorsa olsun hukuken ChatGPT'nin bir kişi olmadığı da açıktır. Bu sebeple ChatGPT'nin eser sahipliğinden veya hususiyetinden de söz edilemez. Bununla birlikte üretilen içeriklerde ChatGPT'nin hususiyetinin bulunmaması, hiçbir kişinin hususiyetinin bulunmayacağı anlamına gelmeyecektir. Bu noktada değerlendirilmesi gereken iki temel ihtimal mevcuttur.

İlk olarak ChatGPT tarafından üretilen içeriklerde doğrudan ChatGPT'nin içerik üretmesi için gereken komutu giren kullanıcının hususiyetinin bulunup bulunmadığı incelenmelidir. Kanımızca kullanıcının hususiyetinden söz edilebilmesi için kullanıcının komutlarının doğrudan üretilen içeriğin nihai ifadesi üzerinde etkili olması ve bunun tamamen mekanik bir sebep sonuç ilişkisi üzerinden gerçekleşmemesi, yani komut giren kullanıcının kimliğinden bağımsız olarak her durumda aynı komutlar girildiğinde aynı sonuçların üretilmiyor olması gerekmektedir. Bununla birlikte kabul edilen hususiyet tanımına göre yaratıcılık, üslup, bağımsızlık gibi ek kriterlerin aranması da söz konusu olabilir.

ChatGPT tarafından üretilen içeriklerin kullanıcılar tarafından girilen komutlara göre şekillendiği, diğer bir deyişle üretilen içeriğin kullanıcı komutuna bağlı olduğu açıktır. Peki bu bağlılık bir hususiyet yansıması sonucunu doğurmakta mıdır? Kanımızca üç temel sebeple bu soru olumsuz şekilde cevaplanmalıdır.

İlk olarak ChatGPT'ye girilen komut ile üretilen çıktı arasında miktar bakımından önemli bir farklılık vardır. ChatGPT'ye doğrudan kelime sayısı belirterek içerik üretme talebinde bulunmak mümkündür. Sadece kelime

---

[34] TEKİNALP, 2012, s. 113; BOZBEL, 2015, s. 28; ÖZTAN, 2008, s. 83; SULUK/KARASU/NAL, 2019, s. 46; BAHADIR, 2019, s. 747; ZORLUEL Mustafa, "Yapay Zeka ve Telif Hakkı", **TBB Dergisi**, C. 142, S. 2019, s. 321.

[35] **Yargıtay HGK**, E: 2011/401 K: 2011/441 T: 22.06.2011.

sayısını ve konuyu belirten belki dokuz-on kelimelik bir komut ile yüzlerce kelimelik anlamlı ve mantıksal metinlerin oluşturulması durumunda salt o komutu girdi diye kullanıcının hangi anlamda olursa olsun hususiyetinin nihai içerik üzerine yansıdığını söylemek kanımızca mümkün değildir.

İkinci olarak ChatGPT'nin ek bir akış olmaksızın dahi tamamen aynı komuta karşılık farklı denemelerde ürettiği içerik farklılaşmaktadır. Örneğin ChatGPT'ye ilk soru olarak ChatGPT tarafından oluşturulan içerikler üzerindeki "telif hakkının[36] kime ait olduğu" sorulduğunda farklı denemelerde aşağıda yer alan ve çok temel bazı noktalarda birbiriyle çelişen içeriklerin üretildiği görülmektedir:

"*OpenAI tarafından eğitilen ChatGPT, bir dil modelidir ve bu model tarafından oluşturulan içeriklerin telif hakkı OpenAI'a aittir. Ancak, eğer ChatGPT kullanarak bir ürün veya hizmet geliştiriyorsanız ve bu ürünün veya hizmetin telif hakkını almak istiyorsanız, OpenAI ile iletişime geçebilir ve bu konuda bir anlaşma yapabilirsiniz*."

"ChatGPT, OpenAI tarafından geliştirilen bir dil modelidir. OpenAI, dil modelinin ürettiği içerikler üzerinde telif hakkına sahiptir. Ancak, dil modelini kullanan bir kullanıcı tarafından üretilen içeriklerin telif hakkı kullanıcıya aittir. Önemli olan, dil modelini kullanarak üretilen içeriklerin ChatGPT tarafından değil, kullanıcı tarafından üretildiğini belirtmektir."

"ChatGPT tarafından oluşturulan içeriklerin telif hakkı, ChatGPT'nin sahibine aittir. Ancak, unutmayın ki ChatGPT bir dil modelidir ve bu nedenle oluşturduğu içerikler genellikle kullanıcı tarafından sağlanan verilere dayalıdır. Bu nedenle, eğer kullanıcı tarafından sağlanan veriler üzerinde telif hakkı bulunuyorsa, o telif hakkı sahiplerine aittir."

"ChatGPT tarafından oluşturulan içerikler üzerinde telif hakkı, o içeriği oluşturan kişiye aittir. Ancak, lütfen unutmayın ki ChatGPT sadece bir dil modelidir ve kendi kendine içerik oluşturamaz; bu nedenle, telif hakkına sahip olan kişi, o içeriği oluşturan kişi olacaktır."

---

[36] Telif hakkı ifadesi İngilizce *copyright* ifadesinin Türkçe tercümesidir. Hukuken eser sahipliği haklarını tam anlamıyla karşılamamakta ancak yaygın olarak eser sahipliği haklarıyla bağlantılı şekilde kullanılmaktadır. ChatGPT'nin temelinde yer alan dil modelinin de gerek Türkçe gerek İngilizce internet üzerinde yer alan metinlerden yola çıkarak geliştirilmiş olması sebebiyle daha anlamlı bir cevap alabilmek adına bu kavram tercih edilmiştir.

Aynı kullanıcının, aynı bilgisayardan, çok küçük zaman farklarıyla tamamen aynı komutu girmesi sonucu üretilen içeriğin değişmesi aslında içeriğin nihai hali üzerindeki kullanıcı etkisinin oldukça az olduğunu ve nihai içeriğin başka kriterlere göre üretildiğini göstermektedir. Bu durumda da kanımızca üretilen içeriklerin kullanıcının hususiyetini yansıttığını söylemek mümkün olmayacaktır.

İçeriklerin üretiminde başka kriterlerin olmasıyla bağlantılı ve üçüncü olarak özel nitelik taşıyan bazı komutlarda ChatGPT'nin yanıtlarının özellikle tektipleştirildiği görülmektedir. Örneğin farklı şekillerde de olsa bir hukuki uyuşmazlıkla ilgili öneri sorulduğunda ChatGPT hukuki konularda görüş bildiremeyeceğine, bunun için avukatla konuşmanın daha doğru olacağına dair içerikler üretmektedir. Yine bir şiir yazması ya da edebi bir üslup kullanması istendiğinde ChatGPT jenerik ifadelerle kendisinin bir dil modeli olduğunu hatırlatmakta ve bu faaliyetlerin normalde insanlar tarafından gerçekleştirildiğini belirtmektedir. Bu şekilde müdahaleler de aslında ChatGPT'nin çıktıları üzerindeki nihai etkinin ChatGPT kullanıcısına ait olmadığını, diğer bir deyişle içerikler üzerinde kullanıcının hususiyetinden söz edilemeyeceğini göstermektedir.

Hususiyet değerlendirmesiyle ilgili ikinci ihtimal ise ChatGPT'nin oluşturulmasında ya da dağıtılmasında yer alan kişilerin hususiyetinin çıktılara yansıma ihtimalidir. Gerçekten de yazılımlar tarafından üretilen ürünlerin o yazılımın geliştirilme sürecine dahil olan kişi veya kişilerin hususiyetini içermesi mümkündür. Hatta bazı hukuk sistemlerinde doğrudan eser sahibinin bu kişilerden bir veya birkaçı olacağına dair düzenleme de yapılabilmektedir. Ancak Türk hukukunda böyle bir düzenleme olmadığından yine somut olay bazlı inceleme yapılması gerekmektedir.

İlk olarak belirtmek gerekir ki bir yazılım doğrudan belirli bir kişinin "üslubunu" kopyalayan ürünler üretmeyi amaçlıyor olabilir. *The Next Rembrandt* bunun örneğidir. Böyle durumlarda mevcut FSEK düzenlemesi ve hususiyete ilişkin görüşler düşünüldüğünde ürünlerin çoğunlukla üslubu kopyalanmak istenen kişinin hususiyetini yansıttığını söylemek mümkün olabilecektir[37]. ChatGPT'nin bu şekilde bir üslup kopyalama amacı mevcut değildir. Ancak ChatGPT'nin "Bir Cemal Süreyya şiiri yazar mısın?" veya "Shakespeare üslubuyla bir cümle kurar mısın?" gibi komutlara karşılık da

[37] GÜÇLÜTÜRK, 2022, ss. 187-188. Ayrıca bkz. SOBEL Benjamin L. W., "A Taxonomy of Training Data", **Artificial Intelligence and Intellectual Property,** (Ed. Jyh-An LEE/Reto M. HILTY/Kung-Chung LIU)**,** Oxford University Press, Oxford, 2021, s. 221.

içerik üretebilmektedir. Örneğin ChatGPT'nin "Shakespeare üslubuyla bir cümle kurar mısın?" komutuna karşılık ürettiği içeriklerin bir tanesinde "Sonsuzlukta kaybolan yıldızlar gibi, sen de benim için bir anısın artık" cümlesi yer almaktadır. Bu gibi içeriklerde değerlendirme her içerik özelinde ayrıca ve dikkatlice yapılmalıdır.

İkinci olarak doğrudan bir kopyalama amacı olmasa da özellikle kullanılan örnekler sebebiyle veya makine öğrenmesi modellerinde modelin geliştirilmesinde kullanılan veri setleri sebebiyle pratik olarak çıktılarda bir kişinin hususiyetinin yansıdığından söz edilebilir. Ancak bir önceki bölümde açıklandığı üzere ChatGPT'nin modelinin geliştirilmesi için kullanılan veri setleri o kadar büyük ve işlemler o kadar karmaşıktır ki çoğu durumda öğrenme veri setinde yer alan her bir içeriğin nihai ürüne etkisi son derece az olacaktır. Diğer bir deyişle, daha önce değinilen bir kişinin üslubuna veya özel bir içeriğe benzer içerik talepleri haricinde, ChatGPT tarafından üretilen içeriklerin, ChatGPT modelinin geliştirilmesinde kullanılan veri setleri içerisinde yer alan eser niteliğinde içeriklerin eser sahiplerinin hususiyetini yansıttığını söylemek de mümkün olmayacaktır[38].

Üçüncü olarak ise ChatGPT tarafından üretilen içeriklerde ChatGPT'nin yazılımının ve modelinin geliştirilme sürecine dahil olan kişilerin hususiyetini yansıttığı düşünülebilir. Gerçekten de bir yazılımın ürünleri üzerinde o yazılımın oluşturulmasına dahil olan kişilerden bazı "parçaların" bulunması mümkündür. Ancak teorik olarak böyle bir etkiden söz edilebilse bile özellikle ChatGPT gibi geliştirilmesinde çok fazla kişinin rol aldığı sistemlerde hangi çıktıya kimin ne kadar katkıda bulunduğunu ve bu katkının nihai olarak çıktıda bir hususiyet yansımasına sebep olup olmadığını tespit etmek pratik olarak imkansız olacaktır. Bu noktada ayrıca belirtilmelidir ki teorik olarak bu ihtimalin varlığı kabul edildiğinde aslında hukuki sorun hususiyetin mevcut olup olmadığı olmaktan çıkıp eser sahibinin kim olduğunun tespitine dönüşmektedir. Diğer yandan pratikte geliştirme sürecine herhangi bir şekilde dahil olan kişi sayısı arttıkça bu kişilerin nihai ürün üzerindeki olası etkisi de azalacağından yine teorik olarak bu ürün üzerinde hususiyet yansıtma seviyesinde hiç kimsenin etkisinin bulunmama ihtimalinin de mevcut olduğu unutulmamalıdır[39]. Kanımızca ChatGPT örneğinde o kadar çok sayı-

---

[38] Bu kişilerinin katkısının etkisi hakkında ayrıca bkz. GÜÇLÜTÜRK, 2022, ss. 188-189.

[39] Bu belirsizlik sebebiyle mevzuat değişikliğinin gerekli olduğu yönünde bkz. GÜÇLÜTÜRK, 2022, s. 188 vd.

da veri üzerinden model geliştirilmiş ve geliştirilme sürecine o kadar fazla kişi dahil olmuştur ki, modellerin geliştirilme sürecindeki bu karmaşıklık ChatGPT tarafından üretilen içeriklerin sadece daha önce açıklandığı gibi kullanılan veri setlerinde yer alan eser niteliğinde içeriklerin eser sahipleriyle değil, modelin geliştirilmesinde yer alan herkesle hususiyet yansıtma seviyesine erişebilecek bağları koparmıştır.

Son olarak özellikle ChatGPT'nin bilgiye ulaşmak amacıyla kullanıldığı durumlar bakımından ürettiği içeriklerdeki genel "üslubun" aslında ürettiği içerikler üzerinde hiç kimsenin hususiyetinin mevcut olmadığı görüşünü desteklediği söylenebilir. ChatGPT'nin bilgi sorulduğu durumlarda ürettiği içeriklerin neredeyse tamamında düşük düzeyli bir anlatım, kolay ve basit anlaşılır cümleler ve haber diline yakın bir dil mevcuttur. Bu dil ve üslup bilgi vermek amacıyla herkes tarafından kullanıldığından ve bizce hususiyetin hangi tanımı kabul edilirse edilsin bir kişiyle özdeşleştirilemeyecek kadar jenerik bir niteliğe sahip olduğundan bu içeriklerin FSEK anlamında eser olarak korunmayı gerektirecek bir hususiyet yansıttığından söz edilemez.

SONUÇ

Bütün bu açıklamalar ışığında ChatGPT tarafından üretilen içeriklerin eser niteliğine ilişkin değerlendirmeleri beş nokta altında toplamak mümkündür.

İlk olarak ChatGPT son derece geniş yelpazede komutları anlayarak içerik üretebilen bir dil modeli olduğundan doğru bir hukuki değerlendirme için her bir komutun ve üretilen içeriğin somut olay özelliklerine göre değerlendirilmesi doğru olacaktır. Ancak bazı genel değerlendirmelerin yapılması mümkündür.

İkinci olarak ChatGPT tarafından üretilen içeriklerin birçoğunun FSEK kapsamında eser kavramı ile bağdaştırılan şartlardan üçünü taşıdığı söylenebilecektir. Kullanıcının komut üretmedeki fikri çabası çoğu durumda ChatGPT çıktılarını bir fikir ve sanat ürünü olarak nitelendirmek için yeterli olacaktır. ChatGPT tarafından üretilen çıktıların eser olup olmadığı noktasında belirleyici kriter ise hususiyet olacaktır.

Üçüncü olarak ChatGPT'nin bir kişi olmadığı için eser sahibi olamayacağı ve ürettiği içerikler üzerinde kendisinin hususiyetinin bulunamayacağı mevcut düzenlemeler ışığında açıktır. Ancak bu sonuç tek başına ChatGPT tarafından üretilen içerikler üzerinde hiç kimsenin hususiyetinin yansımadığı anlamına gelmemektedir.

Dördüncü olarak her ne kadar ilk bakışta ChatGPT tarafından üretilen içerikler kullanıcı tarafından girilen komutlara bağlı olsa da içerikler üzerindeki nihai belirleyici etki kullanıcının komutu olmadığından, aynı kişi, tamamen aynı ifadelerle, aynı oturumda ve çok kısa süre aralıklarla aynı komutu girdiğinde dahi farklı bir içerik üretilebildiğinden kanımızca kullanıcının etkisinin nihai içerik üzerinde bir hususiyet yansımasına dönüştüğünden söz edilemeyecektir.

Beşinci ve son olarak özellikle bir üslubu taklit etmeye, başka bir kişinin eserlerine benzer eserler üretmeye yönelik komutlara karşılık üretilen içeriklerde bu kişilerin hususiyetinin içeriğe yansıyıp yansımadığı değerlendirilmelidir. Ancak bunun haricinde genel olarak ChatGPT'nin modellerinin geliştirilmesindeki karmaşıklık seviyesi, kullanılan veri setlerinin büyüklüğü ve parametrelerin çokluğu, veri setleri içerisinde yer alan eser sahipleriyle veya ChatGPT'nin geliştirilmesinde yer almış kişilerle içerikler arasında hususiyet seviyesinde bir bağlantı kurulmasını kanımızca mümkün kılmamaktadır. Özellikle bilgi almak için kullanılan komutlara karşılık üretilen haber aktarmaya yönelik ifade tarzı ve kullandığı dil son derece jenerik ve herkes tarafından kullanılabilecek nitelikte olup bir hususiyetten ve bu itibarla FSEK anlamında bir eserden söz etmek mümkün değildir.

Son olarak çalışmayı ChatGPT'nin "ChatGPT'nin insan yaratıcılığının yerini alamayacağına dair bir makalenin son cümlesi ne olurdu?" sorusuna verdiği cevap içerisinde yer alan cümle ile bitirmeyi de çalışmanın niteliğine uygun bulmaktayız: "*Yaratıcılığın kaynağı insanlardır, hiçbir makine onu taklit edemez.*"

KAYNAKÇA

ARSLANLI Halil, **Fikri Hukuk Dersleri II: Fikir ve Sanat Eserleri**, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul, 1954.

ATEŞ Mustafa, **Fikri Hukukta Eser**, Turhan Yayınevi, Ankara, 2007.

AYİTER Nüşin, **Hukukta Fikir ve Sanat Ürünleri**, Sevinç Matbaası, Ankara, 1981.

BAHADIR Çilem, "Fikir ve Sanat Eserlerinde Hususiyet", **Terazi Hukuk Dergisi,** C. 14, S. 152, 2019, ss. 746-753.

BAHORAN Kavita, **AI-generated artworks: challenging the traditional notions of copyright?**, LLM Law and Technology Master Thesis, Tilburg, Tilburg University, 2020, http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=151211 (Erişim Tarihi: 10.12.2022).

BOZBEL Savaş, **Fikri Mülkiyet Hukuku**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2015.

BOZGEYIK Hayri, "Fikir ve Sanat Eserlerinde Hususiyet", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi,** C. 25, S. 3, 2009, ss. 169-222.

BRIDY Annemarie, "Coding Creativity: Copyright and the Artificially Intelligent Author", **Stanford Technology Law Review,** C. 5, S. 2012, ss. 1-28.

BROWNLEE Jason, "A Gentle Introduction to Multiple-Model Machine Learning", Machine Learning Mastery, 2021, https://machinelearningmastery.com/multiple-model-machine-learning/ (Erişim Tarihi: 10.12.2022).

DENICOLA Robert C., "Ex Machina: Copyright Protection for Computer-Generated Works", **Rutgers University Law Review,** C. 69, S. 2016, ss. 251-287.

DICKSON Ben, "A gentle introduction to model-free and model-based reinforcement learning", **TechTalks**, 2022, https://bdtechtalks.com/2022/06/13/model-free-and-model-based-rl/#:~:text=There%20are%20many%20different%20types,%E2%80%9Cmodel%2Dfree%E2%80%9D%20RL (Erişim Tarihi: 10.12.2022).

EREL Şafak, **Türk Fikir ve Sanat Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2009.

FREIALDENHOVEN Jan/MAAMAR Niklas/MROS Sonja/NORDEMANN Jan Bernd, "Do AI generated works qualify for copyright?", **Intellectual Property**, 2020, https://www.deutscheranwaltspiegel.de/intellectualproperty/copyright/do-ai-generated-works-qualify-for-copyright/ (Erişim Tarihi: 10.12.2022).

GERVAIS Daniel J., "The Machine as Author", **Iowa Law Review,** C. 105, S. 2019, ss. 2053-2106.

GRIMMELMANN James, "There's No Such Thing as a Computer-Authored Work - And It's a Good Thing, Too", **Columbia Journal of Law & the Arts,** C. 39, S. 2016, ss. 403-417.

GÜÇLÜTÜRK Osman G., **Yapay Zeka ve Verinin Kullanımı**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2022.

GÜÇLÜTÜRK Osman Gazi/CANKAT Rifat, "Yapay Zeka ile Oluşturulan Ürünlerin Eser Niteliği ve Eser Sahipliği Meselesi", **Gelişen Teknolojiler ve Hukuk II: Yapay Zeka**, (Ed. E. Eylem AKSOY RETORNAZ/Osman Gazi GÜÇLÜTÜRK)**,** On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021, ss. 197-222.

HIRSCH Ernst, **Hukuki Bakımdan Fikri Say C. II**, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1943.

IHALAINEN Jani, "Computer Creativity: Artificial Intelligence and Copyright", **Journal of Intellectual Property Law & Practice,** C. 13, S. 9, 2018, ss. 724-728.

JİANG Hui, **Machine Learning Fundamentals**, Cambridge University Press, Singapur, 2021.

KAYNAK BALTA Büşra, **Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Kapsamında Eser Kavramı ve Yapay Zeka Ürünleri**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2021.

KILIÇOĞLU Ahmet, **Sınai Haklarla Karşılaştırmalı Fikri Haklar**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2020.

KOEHN Philipp, **Neural Machine Translation**, Cambridge University Press, Cambridge, 2020.

LAMBERT Paul, "Computer-generated Works and Copyright: Selfies, Traps, Robots, AI and Machine Learning", **European Intellectual Property Review,** C. 39, S. 1, 2017, ss. 12-20.

MARGONI Thomas, "Artificial Intelligence, Machine learning and EU copyright law: Who owns AI?", **Zenodo,** 2018, https://zenodo.org/record/2001763 (Erişim Tarihi: 10.12.2022).

MCCUTCHEON Jani, "The Vanishing Author in Computer-generated Works: A Critical Analysis of Recent Australian Case Law", **Melbourne University Law Review,** C. 36, S. 3, 2013, ss. 915-969.

MEHLIG Bernard, **Machine Learning with Neural Networks: An Introduction for Scientists and Engineers**, Cambridge University Press, Cornwall, 2022.

OPENAI, "ChatGPT: Optimizing Language Models for Dialogue", **OpenAI**, 2022, https://openai.com/blog/chatgpt/ (Erişim Tarihi: 10.12.2022) (Kısaltma: "*OpenAI*").

OPENAI, "Model index for researchers", **OpenAI Beta Documentation**, 2022, https://beta.openai.com/docs/model-index-for-researchers (Erişim Tarihi: 10.12.2022).

ÖZTAN Fırat, **Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2008.

SCHÖNBERGER Daniel "Deep Copyright: Up - And Downstream Questions Related to Artificial Intelligence (AI) and Machine Learning (ML)", **SSRN,** 2018 https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3098315 (Erişim Tarihi: 10.12.2022).

SOBEL Benjamin L. W., "A Taxonomy of Training Data", **Artificial Intelligence and Intellectual Property,** (Ed. Jyh-An LEE/Reto M. HILTY/Kung-Chung LIU)**,** Oxford University Press, Oxford, 2021, ss. 221-244.

SULUK Cahit/KARASU Rauf/NAL Temel, **Fikri Mülkiyet Hukuku**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.

SUTTON Richard S./BARTO Andrew G., **Reinforcement Learning: An Introduction**, The MIT Press, Cambridge, 2018.

TEKİNALP Ünal, **Fikri Mülkiyet Hukuku**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012.

UK INTELLECTUAL PROPERTY OFFICE, "Consultation outcome: Artificial intelligence call for views: copyright and related rights", **UK Intellectual Property Office**, 2021, https://www.gov.uk/government/consultations/artificial-intelligence-and-intellectual-property-call-for-views/artificial-intelligence-call-for-views-copyright-and-related-rights (Erişim Tarihi: 10.12.2022).

YARSUVAT Duygun, **Türk Hukukunda Eser Sahibi ve Hakları**, Güryay Matbaacılık, İstanbul, 1984.

YILMAZTEKİN Hasan Kadir, "Türk Fikri Haklar Hukuku Yapay Zeka Tarafından Meydana Getirilen Eserleri Korumak İçin Hazır mı?", **Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,** C. 2, S. 2020, ss. 1513-1586.

YILMAZTEKİN Hasan Kadir, **Yapay Zekanın Eser Sahipliği**, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.

ZORLUEL Mustafa, "Yapay Zeka ve Telif Hakkı", **TBB Dergisi,** C. 142, S. 2019, ss. 305-356.